

आग्रा किल्ला येथे छत्रपती शिवाजी
महाराज यांचे स्मारक उभारण्याकरिता
समिती स्थापन करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : समिती-२०२५/प्र.क्र.१३/पर्यटन-२
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : ०४ डिसेंबर, २०२५

वाचा : १) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग शासन निर्णय क्रमांक : समिती- २०२५/
प्र.क्र.१३/पर्यटन-२, दि.२१/०३/२०२५
२) मुख्यमंत्री सचिवालय यांचे ई-ऑफिस पत्र क्र.८३८०२८३, दि.२२.०५.२०२५.

प्रस्तावना : छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या जयंतीला ३९५ वर्ष पूर्ण झाली. त्यानिमित्ताने आग्रा येथे
आयोजित करण्यात आलेल्या कार्यक्रमात मा. मुख्यमंत्री महोदयांनी असे आश्वासन दिले की, "आग्रा
शहरात ज्या ठिकाणी छत्रपती शिवाजी महाराजांना नजरकैद करून ठेवले होते, ती वास्तु महाराष्ट्र
शासनामार्फत अधिग्रहीत करून तेथे भव्य स्मारक उभारण्यात येईल, आणि याकरीता आवश्यक त्या
निधीची तरतूद अर्थसंकल्पात करण्यात येईल." त्यानुसार पर्यटन विभागास नोडल विभाग म्हणून
निदेशित केले आहे. महाराजांच्या आग्रा येथील मुक्कामी असलेल्या नजरकैदेतील वास्तूच्या /
स्थळाच्या ठिकाणी भव्य स्मारक उभारण्याबाबत संदर्भाधिन क्र.१ च्या शासन निर्णयान्वये घोषित
करण्यात आले आहे. तसेच, सदर ठिकाणी ऐतिहासिक पुराव्यासह जागा निश्चिती आणि भव्य
स्मारक उभारण्यासह इतर बाबींकरिता मा. मंत्री (पर्यटन) यांच्या अध्यक्षतेखाली इतिहासतज्जांची /
जाणकारांची समिती नेमण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन हाती, आणि त्यानुसार खालीलप्रमाणे
निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय : छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या आग्रा येथे नजरकेदेतील ठिकाणी ऐतिहासिक पुराव्यासह जागा निश्चिती आणि भव्य स्मारक उभारण्याकरिता मा. मंत्री (पर्यटन) यांच्या अध्यक्षतेखाली खालीलप्रमाणे समिती नेमण्यात येत आहे.

| अ.क्र. | कार्यकारी समिती | पदनाम |
|--------|--|--------------------------------|
| १. | मा. मंत्री (पर्यटन) | अध्यक्ष |
| २. | मा. मंत्री (राजशिष्टाचार व पण्न) | सदस्य |
| ३. | मा. राज्यमंत्री (पर्यटन) | सदस्य |
| ४. | प्रधान सचिव (पर्यटन) | सदस्य |
| ५. | व्यवस्थापकीय संचालक, म. प. वि. म. | सदस्य |
| ६. | संचालक, पर्यटन संचालनालय, मुंबई | सदस्य |
| ७. | संचालक, पुरातत्व व वस्तूसंग्रहालये संचालनालय, मुंबई | सदस्य |
| ८. | १. श्री.विक्रमसिंह मोहिते २. डॉ. केदार फाळके ३. अँड मारुती आबा गोळे ४. श्री.सुधीर श्रीरंग थोरात | इतिहास तज्ज्ञ/ जाणकार सदस्य |
| ९. | महाव्यवस्थापक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, मुंबई | सदस्य सचिव |

वरील समितीची कार्यकक्षा खालीलप्रमाणे असेल :-

- छत्रपती शिवाजी महाराज यांचे आग्रा येथे स्मारक उभारण्याकरिता आवश्यकतेनुसार पाहणी करून ऐतिहासिक पुराव्यासह स्थळ निश्चित करणे.
- स्मारकाची संकल्पना (थीम), प्रकल्प निश्चित करणे आणि शिखर समितीकडे सादर करणे.

०३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संकेतांक २०२५१२०४९८०५२४३२२३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(विजय पोवार)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल महोदयांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा.सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई
३. मा.अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई
४. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा. उप मुख्यमंत्री (नगर विकास व गृहनिर्माण) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त, नियोजन व राऊश) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
७. मा.मंत्री, पर्यटन, खगिकर्म आणि माजी सैनिक कल्याण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
८. मा.मंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
९. मा.राज्यमंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१०. मा.मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
११. प्रधान सचिव (पर्यटन) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
१२. सर्व अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव / सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
१३. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ,मुंबई
१४. निवासी आयुक्त, महाराष्ट्र सदन, नवी दिल्ली
१५. निवडनस्ती (पर्यटन-२)